

Олещук Петро Миколайович
Салтовський Олександр Іванович

Миротворчі місії: види та перспективи застосування для України

УДК 327.56
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-1.10>

Олещук Петро Миколайович
доктор політичних наук, доцент,
професор кафедри політичних наук
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-1042-4539

Салтовський Олександр Іванович
доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-1522-4723

Миротворчі місії ООН та інших міжнародних організацій відіграють ключову роль у підтриманні глобальної безпеки та стабільності. Вони спрямовані на запобігання та врегулювання конфліктів, підтримку миру та сприяння постконфліктному відновленню. У статті проведено комплексний аналіз різних видів миротворчих операцій, їх завдань, ефективності та викликів. Основна увага приділена класифікації миротворчих місій, починаючи від традиційних місій з підтримання миру до багатомірних операцій, що включають елементи примусу до миру. Дослідження базується на порівняльному аналізі робіт провідних фахівців у цій галузі. Особливо розглянуто еволюцію миротворчої діяльності та її вплив на міжнародну безпеку.

Окрему увагу приділено аналізу миротворчих операцій у контексті сучасних міжнародних викликів та їх потенційному застосуванню в Україні. Розглянуто історичні приклади успішних місій, таких як KFOR у Косово, MONUSCO у Демократичній Республіці Конго, UNMIL у Лівані та UNMISS у Південному Судані. Визначено основні фактори, що впливають на ефективність миротворчих місій, зокрема політичний контекст, рівень міжнародної підтримки та ресурси. Додатково розглянуто питання правових аспектів миротворчої діяльності та її взаємозв'язку з міжнародним правом. Зроблено висновок, що в умовах російсько-української війни ймовірність впровадження місій зі встановлення миру є мінімальною через політичні та військові обмеження. Водночас, місії з підтримання миру або спостереження за дотриманням перемир'я можуть розглядатися як можливий механізм стабілізації. Проте їх ефективність залежатиме від політичного врегулювання та міжнародної підтримки. У статті наголошується на важливості комплексного підходу до миротворчості, який поєднує військові, дипломатичні та економічні механізми для досягнення сталого миру. Також зроблено припущення щодо майбутніх перспектив миротворчих місій у регіоні, їхнього потенційного формату та довгострокового впливу на конфліктну ситуацію.

Ключові слова: миротворчі місії, конфлікт, Україна, ООН, безпека, стабілізація.

Вступ. Миротворчі місії ООН та інших міжнародних організацій відіграють важливу роль у забезпеченні глобальної безпеки та стабільності. Вони спрямовані на врегулювання конфліктів, підтримання миру та допомогу країнам у переході від війни до стабільності. Миротворчі місії є ключовим інструментом для вирішення конфліктів, і кожна з них наділяється особливим мандатом відповідно до потреб конкретної ситуації.

Міжнародні операції з підтримання миру і безпеки – міжнародні дії або заходи, спрямовані на виконання миротворчих чи гуманітарних завдань, які здійснюються за рішеннями Ради Безпеки ООН відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй, ОБСЄ, інших міжнародних організацій, які несуть відповідальність у сфері підтримання міжнародного миру і безпеки, згідно з положеннями глави VIII Статуту ООН, а так само дії і заходи багатонаціональних сил, багатонаціональних військових формувань високої готовності, які проводяться під загальним контролем Ради Безпеки ООН.

Наукова література щодо миротворчих місій охоплює широкий спектр тем, включаючи класифікацію операцій, їх ефективність та вплив на постконфліктне відновлення. Алекс Дж. Беллами (Bellamy Alex J.) та Пол Д. Вільямс (Williams Paul) [4] є провідними дослідниками у сфері миротвор-

чих операцій. Їхні роботи значно вплинули на розуміння та розвиток теорії та практики миротворчості у XX та XXI століттях. У своїх дослідженнях Беллами та Вільямс аналізують еволюцію миротворчих операцій, починаючи від традиційних місій з підтримання миру до сучасних багатомірних операцій, що включають елементи примусу до миру. Вони розглядають різницю між класичними миротворчими місіями, які передбачають нейтральне спостереження та підтримку припинення вогню, та операціями з примусу до миру, де застосовується сила для забезпечення миру. Дослідження [6] Майкла Дойля (Michael W. Doyle) та Ніколаса Самбаніса (Nicholas Sambanis) є одними з найвпливовіших у сфері аналізу ефективності миротворчих операцій ООН. Їхня робота, зокрема книга «Making War and Building Peace: United Nations Peace Operations» (2006), пропонує ґрунтовне емпіричне дослідження результативності миротворчих місій у постконфліктних суспільствах. Матс Бердаль (Mats Berdal) детально аналізує [5] еволюцію миротворчої діяльності ООН, особливо в постбіполярний період, та розглядає використання силових методів у миротворчих операціях.

Щодо вітчизняних публікацій, то варто виділити дослідження Бані-Насер Фаді [1] щодо миротворчих місій ООН, у якому розглядаються ключові

аспекти миротворчих операцій ООН, зокрема їх міжнародно-правові основи та еволюцію, акцентуючи увагу на змінах у мандатах та завданнях миротворчих контингентів, а також на значенні участі України в цих операціях для підвищення її міжнародного авторитету і безпеки. У статті Ореста Гогоші [2] аналізуються теоретичні аспекти та принципи миротворчої діяльності ООН, зокрема підготовка і проведення миротворчих операцій. Основну увагу приділено визначенню функцій миротворчих сил ООН, принципам їх дії та вимогам до проведення миротворчих місій, а також сучасним викликам та змінам у сфері миротворчості. Стаття Л. Перової [3] присвячена проблемам міжнародно-правового регулювання миротворчих операцій ООН, підкреслюючи відсутність чіткої законодавчої бази та ефективного використання існуючих механізмів у врегулюванні конфліктів. Досліджено значення Статуту ООН як основи для діяльності миротворчих місій та роль Ради Безпеки в забезпеченні миру та безпеки. Запропоновано внесення змін до статей Статуту, що забезпечить кращу правову основу для проведення міжнародних миротворчих операцій.

Метою статті є комплексний аналіз видів миротворчих місій, їхніх завдань, переваг та викликів, а також оцінка можливостей та перспектив їх застосування в Україні у контексті сучасних геополітичних викликів. Дослідження спрямоване на визначення найбільш ефективних форм миротворчої діяльності для забезпечення стабільності та безпеки в постконфліктний період, з урахуванням історичного досвіду інших країн та специфіки українського конфлікту.

Методи дослідження. Дослідження базується на комплексному підході, який поєднує низку методів. Використано порівняльний та критичний аналіз публікацій провідних дослідників миротворчих місій (Bellamy, Doyle, Berdal, Fortna), що дозволило виявити ключові підходи до ефективності операцій. Кейс-стаді: досліджено конкретні приклади миротворчих місій (KFOR, MONUSCO, UNMIL, UNMISS, UNMOGIP, UNSMIS) для виявлення закономірностей та відмінностей у їх реалізації та результатах. Прогностичне моделювання: на основі наявних сценаріїв та історичного досвіду розроблено можливі моделі застосування миротворчих операцій в Україні. Порівняльно-історичний метод: розглянуто історичні умови миротворчих операцій у різних регіонах світу з метою прогнозування потенційних результатів у контексті України.

Результати дослідження. У сучасному світі існують різні види миротворчих мандатів, кожен із яких відповідає певним завданням.

- Місії зі встановлення (сприяння) миру;
- Місії з підтримання миру;
- Місія по спостереженню за дотриманням перемир'я.

Операції зі встановлення (сприяння) миру проводяться за обов'язкової згоди сторін конфлікту з метою вирішення конфліктів, мирного урегулювання або превентивного розгортання військ, встановлення контролю за умовами перемир'я та виконання угоди про припинення вогню, забезпечення дотримання прав людини, надання гуманітарної допомоги населенню.

Такі операції можуть мати більш агресивний характер і передбачають можливість використання сили для примусу сторін до виконання мирних угод або для припинення конфліктів. Вони спрямовані на завершення конфліктів, зазвичай із залученням військових сил.

Яскравим прикладом таких операцій є «Місія НАТО в Косово (KFOR)», яка була розпочата у 1999 році. Місія НАТО в Косово (KFOR) є однією з ключових операцій Альянсу [4], спрямованих на підтримання миру та стабільності на Балканах. Вона була розгорнута у 1999 році у відповідь на гуманітарну кризу та конфлікт у Косово, що призвів до великої кількості жертв серед цивільного населення та масового переміщення осіб [9]. Основною метою KFOR є забезпечення безпечного середовища та підтримка розвитку стабільних демократичних інституцій у Косово.

Основними завданнями місії KFOR є [4]: забезпечення безпечного середовища для всіх громадян Косово; сприяння встановленню стабільних та демократичних інституцій; підтримка верховенства права та забезпечення громадської безпеки; допомога у поверненні та реінтеграції переміщених осіб; сприяння мирному та стабільному розвитку регіону. KFOR діє відповідно до мандату, наданого Резолюцією Ради Безпеки ООН №1244 від 10 червня 1999 року [10].

Протягом понад двох десятиліть діяльності місія KFOR досягла значних результатів у сфері стабілізації ситуації у Косово. Зокрема, вдалося знизити рівень міжетнічного насильства, забезпечити повернення багатьох переміщених осіб та сприяти розвитку місцевих безпекових структур. Однак, місія також стикалася з численними викликами, серед яких: періодичні спалахи міжетнічної напруженості; політична нестабільність у регіоні; питання статусу Косово та його міжнародного визнання.

Іншим прикладом є «Операція ООН в Демократичній Республіці Конго (MONUSCO)», яка є однією з найбільших і найскладніших операцій по встановленню миру. MONUSCO отримала мандат [7] на використання сили для захисту цивільних осіб і підтримки центрального уряду в боротьбі з озброєними угрупованнями. Місія також підтримує політичний процес і розбудову інституцій держави.

MONUSCO була створена на основі місії MONUC (Місія ООН у ДР Конго), яка діяла з 1999 року відповідно до Резолюції Ради Безпеки ООН №1279 [7].

У 2010 році, у зв'язку зі зміною політичної та безпекової ситуації, мандат MONUC було переглянуто та перейменовано на MONUSCO, що відображало нові завдання місії – підтримку стабілізації, консолідації миру та демократичного управління. Основними завданнями MONUSCO є: захист цивільного населення від збройного насильства та порушень прав людини; підтримка реалізації мирних угод та процесів роззброєння, демобілізації та реінтеграції колишніх комбатантів; сприяння організації вільних та справедливих виборів; підтримка реформ у секторі безпеки та судової системи;

забезпечення гуманітарного доступу та допомога у відновленні інфраструктури.

Операції з підтримання миру проводяться зазвичай, після досягнення домовленостей між сторонами конфлікту з метою недопущення відновлення конфлікту та надання допомоги у розвитку процесу мирного врегулювання, роз'єднання збройних формувань, задіяних у конфлікті, припинення та запобігання ескалації воєнних дій, відновлення законності та правопорядку, забезпечення нормального функціонування державних і громадських установ та організацій.

Це одна з найпоширеніших форм миротворчих операцій, спрямованих на підтримку вже досягнутого миру між сторонами конфлікту. Прикладом [10] є «Місія ООН у Ліберії (UNMIL)», яка була розпочата у 2003 році після двох громадянських воєн, що спричинили серйозні руйнування в країні. Мандат UNMIL полягав у забезпеченні підтримки мирного процесу, захисті цивільного населення, підтримці виборчих процесів та реформи безпеки. Ця місія допомогла стабілізувати Ліберію, а у 2018 році вона була завершена, що означало успішне відновлення миру та стабільності.

Ще одним прикладом є «Місія ООН у Південному Судані (UNMISS)» [10], яка була започаткована у 2011 році після незалежності країни. Завданням місії було захистити цивільне населення від насильства, підтримувати зусилля з розбудови держави і сприяти забезпеченню дотримання прав людини. UNMISS залишається однією з найбільших миротворчих місій ООН на сьогодні.

Операції з відбудови миру проводяться у постконфліктний період з метою відновлення життєдіяльності важливих елементів інфраструктури та цивільних інститутів країни, демілітаризації району конфлікту встановленням контролю над озброєнням та військовою технікою сторін, що перебували у конфлікті, забезпеченням проведення інституційних реформ.

Місія по спостереженню за дотриманням перемир'я – це один із найменш агресивних видів миротворчих операцій, що передбачає лише моніторинг дотримання умов перемир'я без прямого втручання у бойові дії або використання сили. Такі місії можуть бути невеликими за масштабом, але

відіграють важливу роль у попередженні відновлення конфліктів.

Однією з таких місій є «Група військових спостерігачів ООН в Індії та Пакистані (UNMOGIP)», яка була створена у 1949 році для спостереження за перемир'ям між двома країнами в Кашмірі. Завданням спостерігачів є моніторинг ситуації на лінії контролю, доповіді про порушення і запобігання ескалації конфлікту.

Ще одним прикладом є «Місія ООН зі спостереження в Сирії (UNSMIS)», яка була розпочата у 2012 році з метою спостереження за виконанням умов перемир'я між урядовими силами та опозицією в Сирії. Хоча місія була припинена через загострення ситуації, вона стала важливою частиною міжнародних зусиль з вирішення сирійського конфлікту.

Миротворчі місії, незалежно від їхнього мандату, часто стикаються з численними викликами. Деякі з них включають:

Складність отримання згоди від сторін конфлікту. Деякі місії можуть не мати повної підтримки або взаємної згоди, що ускладнює їх реалізацію.

Безпека миротворців. В деяких випадках миротворці самі стають мішенями для атак, як це траплялося у випадку місій в Конго чи Малі. Це ставить під загрозу їх здатність виконувати свої завдання і знижує довіру до миротворчих операцій.

Обмежені ресурси. Миротворчі місії часто страждають від обмеженого фінансування та нестачі необхідного персоналу, що негативно впливає на їх ефективність.

Політичний вплив. Миротворчі операції можуть бути залежними від політичних рішень країн-членів ООН або інших міжнародних організацій, що може заважати оперативному реагуванню на кризи.

Наприклад, Дойл і Самбаніс проаналізували [6] понад 100 випадків громадянських воєн з 1945 року, зосереджуючись на тих, де діяли миротворчі сили ООН. Вони досліджували, за яких умов миротворчі місії сприяли стабільності та запобігали відновленню конфліктів. Дослідники створили теоретичну та статистичну модель, яка враховує різні фактори, що впливають на успіх миротворчих місій: інтенсивність конфлікту, соціальну структуру країни, політичну волю міжнародної спільноти та рівень економічного розвитку.

Основні висновки, до яких можна прийти на основі подібних узагальнень – миротворчість працює, але не завжди однаково. Миротворчі операції ООН значно знижують ризик відновлення війни, особливо якщо вони мають сильний мандат та належні ресурси.

Типи місій мають значення. Більш складні миротворчі операції (наприклад, з розбудовою інститутів та підтримкою демократичних процесів) є більш ефективними в досягненні сталого миру, ніж традиційні спостережні місії.

Важливість контексту. Етнічна фрагментація, слабкість державних інститутів і відсутність економічних перспектив збільшують ризик відновлення конфліктів, навіть за наявності миротворчих сил.

Для підвищення ефективності миротворчих місій потрібне поєднання військових, політичних та економічних інструментів. Країнам-членам ООН варто забезпечувати миротворців належними повноваженнями та ресурсами для виконання складних завдань з відновлення миру.

На основі всього викладеного вище, можна зробити деякі припущення щодо перспектив подібних місій відносно до реалій сучасної України та гіпотетичного залучення миротворчих місій після завершення бойових дій у російсько-українській війні.

1. Після завершення активних бойових дій в Україні в якості засобу підтримання припинення вогню можуть застосовуватися різноманітні миротворчі місії під егідою різних міжнародних організацій. Водночас, незалежно від формату місії її ефективність буде залежати від інших факторів, які будуть впливати на можливість та ефективність введення миротворчих сил на територію України.

2. Місії зі встановлення миру на території України виглядають малоімовірними, оскільки повинні передбачати силовий тиск на російського агресора, що важко уявити, якщо врахувати, що російська федерація є ядерною державою. Оскільки росія є членом Ради Безпеки ООН, то це означає, що місія зі встановлення миру могла б теоретично відбуватися лише під егідою іншої організації. Наприклад, НАТО, як це було у випадку конфлікту у Косово наприкінці 90-х років XX ст. Водночас, це б означало можливість прямого військового зіткнення НАТО і РФ, тому цей сценарій виглядає на даний момент фантастичним. Загалом, місії зі встановлення миру можуть застосовуватися щодо невеликих диктаторських режимів для примусу їх до миру, а тому вони видаються мало прийнятними для умов російсько-української війни.

3. Для проведення місії з підтримання миру потрібне політичне врегулювання та укладання певної міжнародної угоди про припинення вогню, яка б визнавалася одночасно і українською, і російською сторонами. І хоча зараз подібний сценарій видається мало реальним, однак все ж місія з підтримання миру зараз видається все ж більш реалістичною, ніж місія зі встановлення миру. Реалізація місії з підтримання миру могло б відбуватися на основі рішення Ради Безпеки ООН. Водночас, необхідно розуміти, що за наявності згоди усіх сторін, рішення Радбезу ООН та політичного врегулювання конфлікту миротворча місія б виконувала швидше допоміжну, та, значною мірою, символічну функцію. Відповідно, на неї не варто розраховувати як на вагомий фактор припинення війни, оскільки умови її впровадження самі по собі уже б означали припинення

війни, а місія просто б слугувала засобом закріплення цього припинення.

4. Щодо місії по спостереженню за дотриманням перемир'я, то на даний момент її впровадження, з одного боку, виглядає найбільш реалістичним. Водночас, досвід роботи місії ОБСЄ щодо спостереження за дотриманням Мінських домовленостей на Донбасі до 2022 року дозволяє характеризувати подібні місії як украй малоефективні та такі, що не сприяють реальному припиненню вогню. Очевидно, що такі місії цілком можна застосовувати і у подальшому, однак питання щодо їхньої ефективності перекреслюють потенційні переваги від простоти впровадження подібної місії.

5. Загалом, будь-які миротворчі місії по відношенню до такого глобального та серйозного конфлікту як російсько-українська війна можуть розглядатися виключно як складова більш загальних та комплексних планів та виконувати суто допоміжну функцію.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити низку важливих висновків щодо різних типів миротворчих мандатів та їх застосування у сучасних конфліктах. Усі види миротворчих операцій – від місій зі встановлення миру до спостережних місій – відіграють ключову роль у підтриманні міжнародної стабільності та безпеки. Проте ефективність таких місій значною мірою залежить від політичного контексту, наявності міжнародної підтримки, рівня ресурсного забезпечення та згоди сторін конфлікту.

Приклад місії НАТО в Косово (KFOR) демонструє ефективність операцій зі встановлення миру у випадках, коли застосування сили та підтримка демократичних інституцій є критичними для стабілізації регіону. Аналогічно, операція MONUSCO у ДР Конго підкреслює важливість широкого мандату та можливості використання сили для захисту цивільного населення й підтримки уряду в боротьбі з озброєними угрупованнями.

Операції з підтримання миру, такі як місії ООН у Лівії (UNMIL) та Південному Судані (UNMISS), показали ефективність у стабілізації ситуації після досягнення мирних угод. Вони підтверджують, що для забезпечення сталого миру необхідне поєднання безпекових заходів із підтримкою політичних та соціальних процесів. Місії по спостереженню, зокрема UNMOGIP та UNSMIS, доводять свою важливість у попередженні ескалації конфліктів, хоча й мають обмежену ефективність через відсутність можливості втручання у кризові ситуації.

Щодо перспектив застосування миротворчих місій у контексті російсько-української війни, можна зробити наступні припущення:

Місії зі встановлення миру в Україні виглядають малоімовірними через необхідність силового тиску на ядерну державу – Російську Федерацію. Такий сценарій може призвести до прямого вій-

ського зіткнення між НАТО та РФ, що робить його практично нереалістичним.

Місії з підтримання миру мають дещо вищий потенціал, проте їх реалізація потребуватиме досягнення політичного врегулювання та взаємного визнання угоди про припинення вогню. У разі їх впровадження такі місії виконуватимуть радше символічну та допоміжну функцію, закріплюючи вже досягнуті домовленості.

Місії по спостереженню за дотриманням перемир'я мають найвищу ймовірність застосування в українському контексті, проте їх ефективність залишається сумнівною, враховуючи негативний досвід місії ОБСЄ на Донбасі.

Загалом, будь-які миротворчі місії у випадку російсько-української війни можуть розглядатися лише як частина ширших комплексних стратегій з відновлення миру та стабільності. Їх ефективність буде визначатися не стільки самим фактом впровадження, скільки комплексним підходом, що поєднує військові, політичні та економічні інструменти.

Таким чином, миротворчі місії залишаються важливим, але допоміжним інструментом у врегулюванні складних конфліктів, зокрема й у контексті сучасної України. Їх успішність залежатиме від готовності міжнародної спільноти забезпечити належний мандат, ресурси та політичну підтримку для досягнення сталого миру.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бані-Насер Ф. Миротворчі операції ООН: теорія і практика // Проблеми міжнародних відносин. 2015. Вип. 10–11. С. 24–36.
2. Гогоша О. Формування поняття і принципів миротворчої діяльності ООН // Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини. 2012. Вип. 30. С. 121–127.
3. Перова Л. В. Проблеми міжнародно-правового регулювання миротворчих операцій ООН // *Держава та регіони*. Серія: Право. 2019. № 4. С. 186–191.
4. Bellamy A. J., Williams P. D. *Understanding Peacekeeping*. Polity, 2010. 447 p.
5. Berdal M., Ucko D. The Use of Force in UN Peace Operations: Problems and Prospects // Tardy T. (Ed.). *Peace Operations After 11 September 2001*. 2015. P. 37–56.

6. Doyle M. W., Sambanis N. *Making War and Building Peace: United Nations Peace Operations*. Princeton University Press, 2006. 424 p.

7. MONUSCO Mandate // United Nations Documentation. 2010. URL: <https://undocs.org/S/RES/1925> (дата звернення: 28.02.2025).

8. NATO. KFOR Mission Objectives. 2022. URL: <https://www.nato.int> (дата звернення: 28.02.2025).

9. Smith J. NATO's Role in Kosovo: An Overview // *International Affairs Journal*. 2000. Vol. 76, No. 3. P. 543–567.

10. United Nations Security Council. Resolution 1244. 1999. URL: <https://www.un.org> (дата звернення: 28.02.2025).

REFERENCES:

1. Bani-Naser F. (2015) *Myrotvorchi operatsii OON: teoriia i praktyka* [UN Peacekeeping Operations: Theory and Practice]. *Problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, vol. 10–11, pp. 24–36. (in Ukrainian)
2. Hohosha O. (2012) *Formuvannia poniattia i pryntsyviv myrotvorchoi diialnosti OON* [Formation of the Concept and Principles of UN Peacekeeping Activities]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii: Mizhnarodni vidnosyny*, vol. 30, pp. 121–127. (in Ukrainian)
3. Perova L. V. (2019) *Problemy mizhnarodno-pravovoho rehulivannia myrotvorchykh operatsii OON* [Problems of International Legal Regulation of UN Peacekeeping Operations]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Pravo*, no. 4, pp. 186–191. (in Ukrainian)
4. Bellamy A. J., Williams P. D. (2010) *Understanding Peacekeeping*. Polity, 447 p.
5. Berdal M., Ucko D. (2015) The Use of Force in UN Peace Operations: Problems and Prospects. In Tardy T. (Ed.), *Peace Operations After 11 September 2001*, pp. 37–56.
6. Doyle M. W., Sambanis N. (2006) *Making War and Building Peace: United Nations Peace Operations*. Princeton University Press, 424 p.
7. United Nations Documentation (2010) MONUSCO Mandate. Retrieved from: <https://undocs.org/S/RES/1925> (accessed 28 February 2025).
8. NATO (2022) KFOR Mission Objectives. Retrieved from: <https://www.nato.int> (accessed 28 February 2025).
9. Smith J. (2000) NATO's Role in Kosovo: An Overview. *International Affairs Journal*, vol. 76, no. 3, pp. 543–567.
10. United Nations Security Council (1999) Resolution 1244. Retrieved from: <https://www.un.org> (accessed 28 February 2025).

Peacekeeping missions: types and prospects for Ukraine

Oleshchuk Petro Mykolaiovych

Doctor of Political Sciences, Associate Professor,
Professor at the Department of Political Science
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Volodymyrska str., 60, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-1042-4539

Saltovskiy Oleksandr Ivanovych

Doctor of Political Sciences, Professor,
Professor at the Department of Political Science
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Volodymyrska str., 60, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1522-4723

UN peacekeeping missions and other international organizations play a crucial role in maintaining global security and stability. They aim to prevent and resolve conflicts, support peace, and facilitate post-conflict recovery. This article provides a comprehensive analysis of different types of peacekeeping operations, their objectives, effectiveness, and challenges. Particular attention is given to the classification of peacekeeping missions, from traditional peacekeeping operations to multidimensional missions incorporating elements of peace enforcement. The study is based on a comparative analysis of works by leading experts in this field. Additionally, the evolution of peacekeeping activities and their impact on international security are examined.

Special focus is placed on the analysis of peacekeeping operations in the context of modern international challenges and their potential application in Ukraine. Historical examples of successful missions, such as KFOR in Kosovo, MONUSCO in the Democratic Republic of Congo, UNMIL in Liberia, and UNMISS in South Sudan, are examined. Key factors influencing the effectiveness of peacekeeping missions are identified, including political context, international support, and resource allocation. Furthermore, legal aspects of peacekeeping operations and their relationship with international law are discussed.

The article concludes that in the context of the Russia-Ukraine war, the likelihood of peace enforcement missions is minimal due to political and military constraints. However, peacekeeping or ceasefire monitoring missions may be considered as a possible stabilization mechanism. Nevertheless, their effectiveness will depend on political settlement and international backing. The study emphasizes the importance of a comprehensive approach to peacekeeping, combining military, diplomatic, and economic mechanisms to achieve sustainable peace. Additionally, potential future scenarios for peacekeeping missions in the region, their possible formats, and their long-term impact on the conflict are explored.

Key words: peacekeeping missions, conflict, Ukraine, UN, security, stabilization.